

ABSTRAKT

Cílem dizertační práce je popsat recepci české literatury ve Španělsku v letech 1900–2015 s důrazem na němčinu jako zprostředkující jazyk překladu mezi češtinou a španělštinou a začlenit tak české bádání v této oblasti do širšího mezinárodního kontextu zkoumání role jednotlivých jazyků a kultur ve vícejazyčných společnostech. Práce navazuje na otázky dílčím způsobem zpracovávané v předchozím výzkumu (Uličný 2005, Špirk 2011, 2014, Cuenca 2013).

Teoretická část nejprve krátce představuje historický kontext obou zemí, komentuje jejich vzájemné vztahy v průběhu 20. století, popisuje nakladatelský sektor a fungování oficiální cenzury. Dále detailně zkoumá fenomén nepřímých překladů a přináší nejrůznější pohledy, jak je studovat, přičemž vyzdvihuje nejen význam paratextuálního materiálu, tj. paratextů (Genette 1982, 1987) a metatextů (Popovič 1975, 1983), ale i vliv cenzury a převládající ideologie (Abellán 1980, 1982, 1987; Neuschäfer 1994). Z metodologického hlediska se práce inspiruje jak českou a slovenskou translatologií (Levý, Popovič) tak i španělským projektem TRACE (Rabadán, Merino).

Empirická část zkoumá získaný materiál. Jako metodologické nástroje pro analýzu cenzorských zpráv získaných z archivu AGA, recenzí, peritexů, rozhovorů (či korespondence) nám poslouží kritická analýza diskurzu, introspekce autora, orální historie a translatologická analýza. Korpus čítá 18 překladů z druhé ruky české prózy převedené do španělštiny z německé verze. Případové studie se zaměřují na Haškův román *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války* (1920-1923) a na Kunderův román *Žert* (1967), zakládají se jak na makrotextuální tak i mikrotextuální analýze.

Závěr shrnuje a komentuje zjištěné výsledky, verifikuje, či falzifikuje počáteční hypotézy a nastiňuje směry dalšího výzkumu vycházejícího z předkládané práce. Bádání napomohlo načrtnout „osudy“ české literatury v zahraničí a popsat dojem cílového čtenáře a reakci v cílové kultuře. Zároveň přispívá k osvětlení česko-španělských literárních vztahů s přihlédnutím ke kulturně-zprostředkujícímu potenciálu německého jazyka.

Klíčová slova: česká literatura, Španělsko, překlad z druhé ruky, němčina, cenzura, AGA, paratexty, rozhovory, peritexty, translatologická analýza, *Švejk*, Hašek, *Žert*, Kundera